

ΔΗΜΗΤΡΑ

**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ**

Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. "ΔΗΜΗΤΡΑ" Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. "ΔΗΜΗΤΡΑ" Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. "ΔΗΜΗΤΡΑ" Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. "ΔΗΜΗΤΡΑ" Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α. "ΔΗΜΗΤΡΑ"

**Κέντρο «ΔΗΜΗΤΡΑ» Δράμας
Τηλέφωνο 25210-58175**

ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

BENIZEΛΟΥ 55, 65403 ΚΑΒΑΛΑ Τ.Θ. 1379

ΤΗΛ.: 2510 222942, FAX: 2510 231505

E-mail: geoteeam@otenet.gr

Web site: www.geotee-anmak.gr

Διοργάνωση ημερίδας με θέμα:

«Η Ελληνική γεωργία και η πορεία προς την νέα Κοινή Γεωργική Πολιτική 2014-2020»

Δράμα 22-09-2011

**Κεντρική αίθουσα διαλέξεων - προβολών του Κέντρου «ΔΗΜΗΤΡΑ»
Δράμας (πρώην ΚΕΓΕ).**

Αβραάμ Νικολαΐδης Γεωπόνος

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΝΕΑ ΚΟΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ 2014 – 2020

Τα τελευταία χρόνια η Ελληνική Γεωργία, όπως και όλη η οικονομία της χώρας διέρχεται μια πρωτόγνωρη κρίση. Τα ελλείμματα και το τεράστιο δημόσιο χρέος είναι **τα συμπτώματα** του προβλήματος της Ελληνικής οικονομίας. **Το πρόβλημα** όμως είναι ότι η Ελληνική οικονομία **δεν παράγει**. Στηρίζεται αποκλειστικά στην κατανάλωση και σε διάφορες μη παραγωγικές δαπάνες.

Η Ελληνική οικονομία ούτε ανταγωνιστική είναι, ούτε οι δαπάνες είναι παραγωγικές. Όταν μια οικονομία είναι ανταγωνιστική και παράγει αγαθά και υπηρεσίες με προστιθέμενη αξία έχει προοπτική. Δεν κινδυνεύει όταν έχει εισοδήματα από παραγωγικές διαδικασίες.

Υπάρχουν τρεις τουλάχιστον πρόσφοροι τομείς για να παραχθεί νέος πλούτος:

α. Ο τουρισμός

Η Ελλάδα μπορεί να δραστηριοποιηθεί με επιτυχία στον τουρισμό ποιότητας κάνοντας διακριτή την παρουσία της στο διεθνές στερέωμα (υπάρχει και ο Αγροτουρισμός).

β . Η παραγωγή τροφίμων

Η Ελλάδα παράγει τρόφιμα αλλά μπορεί να το κάνει καλύτερα και σε μεγαλύτερη ένταση.

γ. Η ενέργεια

Η Ελλάδα έχει σημαντική διαρροή κεφαλαίων σε ενέργεια. Έχει, όμως, μεγάλα περιθώρια να αυξήσει την εγχώρια παραγωγή (ηλιακή, αιολική, γεωθερμική, υδροηλεκτρική ενέργεια).

Ο πρωτογενής τομέας στην χώρα μας κατείχε και εξακολουθεί να κατέχει σημαντική θέση όχι μόνο από οικονομική άποψη αλλά κυρίως και σαν παράγοντας διατήρησης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής των περιφερειών. Παράλληλα, αποτελεί τη βάση για την ανάπτυξη σημαντικών κλάδων της μεταποίησης (βιομηχανία τροφίμων και ποτών, κλωστοϋφαντουργία, κ.λ.π.) και συμβάλει στην ελκυστικότητα του τουρισμού (λόγω της υψηλής ποιότητας των διατροφικών προϊόντων της χώρας).

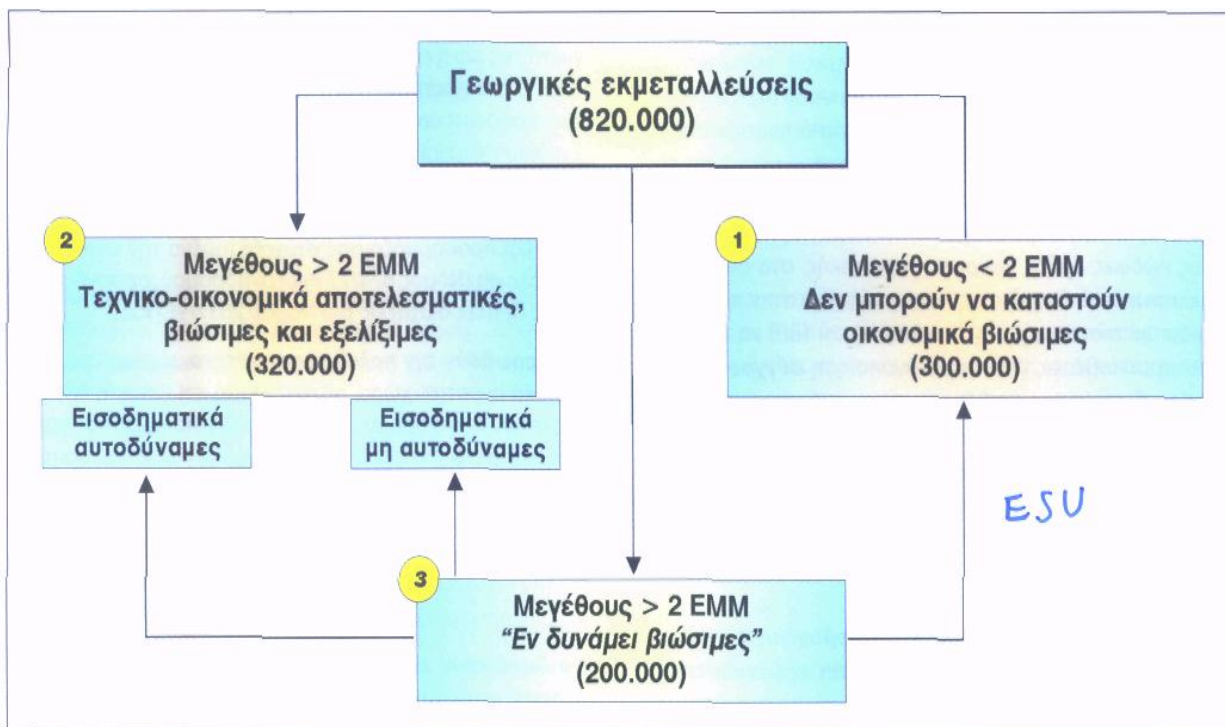
Άνοιγμα ψαλίδας τιμών

Χώρες	Τιμή παραγωγού	Τιμή καταναλωτή
Βέλγιο (Κεντρ. Ευρώπη)	1:	2,5
Ελλάδα	1:	5

(Γκλαβάκης Ιωάννης, τ. ευρωβουλευτής-AGROTICA 2010)

Ένας καθοριστικός παράγων του όλου πλέγματος της Ελληνικής Γεωργίας είναι και η βιωσιμότητα των γεωργικών εκμ/σεων, δηλαδή κατά πόσο μπορούν να σταθούν οικονομικά στα πόδια τους, αποφέροντας κερδοφορία ή ζημιά στον κάτοχο της γεωργικής μονάδας

Οικονομικό μέγεθος γεωργικών εκμεταλλεύσεων

ESU = EMM = 1 Ευρωπαϊκή Μονάδα Μεγέθους αντιστοιχεί σε Τυπικό Ακαθάριστο Κέρδος (ΤΑΚ) των 1.200€.

(1η περίπτωση=37%, 2η περίπτωση 39%, 3η περίπτωση 24%)

Πηγή: «Τεχνολογική Προοπτική Διερεύνηση για τον Αγροτικό Τομέα», Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας, Υπουργείο Ανάπτυξης, 2007

Βλέπουμε δηλαδή ότι με τα Ευρωπαϊκά κριτήρια πάνω από το 1/3 των αγροτικών μας εκμ/σεων είναι μη βιώσιμες.

Το ΥΠΑΑ&Τ με τον Νόμο 3874/6-9-2010 (ΦΕΚ 151 Α) όρισε τα εξής:
Επαγγελματίας Αγρότης είναι το ενήλικο φυσικό πρόσωπο που έχει δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, εφόσον πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Είναι κάτοχος αγροτικής εκμετάλλευσης.

β) Ασχολείται επαγγελματικά με αγροτική δραστηριότητα στην εκμετάλλευση τουλάχιστον κατά 30% του συνολικού ετήσιου χρόνου εργασίας του.

γ) Λαμβάνει από την απασχόλησή του σε αγροτική δραστηριότητα το 35% τουλάχιστον του συνολικού ετήσιου εισοδήματός του και

δ) Είναι ασφαλισμένος στον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης (Ο.Γ.Α.) , εκτός εάν δεν είναι ασφαλισμένος στον Ο.Γ.Α. ως απασχολούμενος αποκλειστικά στη διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως 100 KW, ή στη λειτουργία αγροτο-τουριστικών μονάδων έως 10 δωματίων.

Με τον τρόπο αυτό το Υπουργείο προβλέπει ότι θα τύχουν των ενισχύσεων τουλάχιστον 500.000 άτομα της Ελληνικής υπαίθρου.

Η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας των αγροτών

Κρίνεται αναγκαία η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας των νεοεισερχόμενων και όχι μόνο στην αγορά εργασίας στον γεωργικό τομέα. Με τη καλή λειτουργία των υπάρχοντων κατάλληλων υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων σε κάθε αγροτική περιφέρεια, να δίνεται η δυνατότητα για την παροχή της πληροφόρησης, της ενημέρωσης, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης σε ορισμένα κρίσιμα θέματα, όπως:

- ✓ Στην ποιότητα και ανταγωνιστικότητα,
- ✓ στο περιβάλλον,
- ✓ στην ορθολογική χρήση των αγροχημικών,
- ✓ στην οργάνωση και διοίκηση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων,
- ✓ στην εκτίμηση του κόστους παραγωγής,
- ✓ στην υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων,
- ✓ στην πιστοποίηση των αγροτικών προϊόντων,
- ✓ στις εναλλακτικές καλλιέργειες και εκτροφές,
- ✓ στην κατανόηση των μηχανισμών λειτουργίας της αγοράς και των απαιτήσεων των καταναλωτών, αλλά και
 - ✓ σε θέματα οργάνωσης και διαχείρισης της εφοδιαστικής αλυσίδας,
 - ✓ του μάρκετινγκ αγροτικών προϊόντων,
 - ✓ της υλοποίησης επιχειρηματικών σχεδίων,
 - ✓ της καινοτομίας,
 - ✓ στην παραγωγή ενέργειας στην ύπαιθρο,
 - ✓ στον αγροτουρισμό και στην παραγωγή τοπικών αγροτικών προϊόντων,
 - ✓ στον θεσμό των δημοπρατηρίων τοπικών αγροτικών προϊόντων,
 - ✓ στο Τοπικό Σύμφωνο ποιότητας του νομού,
 - ✓ στο «καλάθι» αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας,
 - ✓ στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, προκειμένου να εκσυγχρονισθεί η γεωργία, να βοηθηθούν οι καινοτόμοι αγρότες και να μεταδοθεί η εμπειρία.

Η νέα ΚΑΠ της περιόδου 2014-2020 χρειάζεται να αποκτήσει μια νέα «νομιμότητα», μέσα από την αντιμετώπιση μιας τριπλής πρόκλησης:

- της διατροφικής,
- της περιβαλλοντικής και
- της περιφερειακής.

Στο πλαίσιο αυτό, στη μελλοντική ΚΑΠ οι άμεσες ενισχύσεις πρέπει να συνδέονται με την **παροχή «δημόσιων αγαθών»**.

Το κύριο δημόσιο αγαθό που παρέχει η γεωργία είναι η παραγωγή τροφίμων, από πλευράς:

- επάρκειας,
- ποιότητας και
- ασφάλειας (το 2050 ο παγκόσμιος πληθυσμός αναμένεται να υπερβεί τα 9 δις, καθιστώντας απαραίτητη την αύξηση παραγωγής των τροφίμων κατά 70%-εκτίμηση FAO).

Η ΚΑΠ με τον **ετήσιο προϋπολογισμό των 57 δις Ευρώ** (μ.ο. για το 2011, 12, 13, ενισχύσεις – επιδοτήσεις - διοικητικές δαπάνες - χρηματοδότηση ανάπτυξης της υπαίθρου), συμβάλλει καθοριστικά στην παροχή δημόσιων αγαθών.

Ο γεωργικός τομέας στην ΕΕ (γεωργία, δασοπονία, αλιεία)

-απασχολεί άμεσα το 5,6% του εργατικού δυναμικού της όλης απασχόλησης στην ΕΕ,

-ενώ έμμεσα στηρίζει τριπλάσιο αριθμό εργαζομένων και

-συνεισφέρει στην παραγωγή δημόσιων αγαθών αξίας **355 δις € στην οικονομία της ΕΕ**.

Οι πόροι του γεωργικού προϋπολογισμού της ΕΕ κατευθύνονται ως εξής:

- 69% στην στήριξη των παραγωγών (άμεσες ενισχύσεις),
- 7% σε μέτρα στήριξης της αγοράς,
- 24% στην ανάπτυξη της υπαίθρου.

Οι βασικές αρχές των ενισχύσεων της περιόδου 2014-2020

Οι βασικές αρχές που θα στηρίζουν την ΚΑΠ με ορίζοντα το 2020 είναι:

Η ανταγωνιστικότητα,

η βιωσιμότητα και

η δικαιοσύνη

Σύμφωνα με τον Επίτροπο Γεωργίας της ΕΕ κ. Τσιόλο, ο εκσυγχρονισμός της ΚΑΠ είναι απαραίτητος, ανεξάρτητα του ύψους του προϋπολογισμού. Θεωρεί ότι πλέον οι ενισχύσεις δεν μπορούν να δικαιολογούνται βάσει του ιστορικού μοντέλου. Το μεγάλο στοίχημα είναι η Γεωργία να γίνει πιο πράσινη αλλά και ανταγωνιστική στην παγκόσμια αγορά. Για τις άμεσες ενισχύσεις, υπάρχει η διακριτή τάση που διαμορφώνεται στην Ευρώπη υπέρ του **Περιφερειακού μοντέλου** και ότι η ομαλή – σταδιακή μετάβαση μέσω μεταβατικών διατάξεων είναι αναγκαία.

Απορρίπτεται η καθιέρωση ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης σε επίπεδο ΕΕ. Οι στρεμματικές ενισχύσεις θα δίνονται σε επίπεδο Περιφέρειας, όπως αυτή (η Περιφέρεια) θα καθοριστεί από κάθε κράτος-μέλος.

Ο **αριθμός των ατομικών δικαιωμάτων** κάθε παραγωγού παραμένει ο ίδιος και στο Ιστορικό και στο Περιφερειακό μοντέλο. Η αξία όμως των δικαιωμάτων αλλάζει.

Έτσι, σύμφωνα με το **Ιστορικό μοντέλο**, το συνολικό ποσό της ενιαίας αποδεδειγμένης ενίσχυσης κάθε δικαιούχου ισούται με τις ενισχύσεις που εισέπραττε κατά την περίοδο αναφοράς. Η μοναδιαία αξία κάθε δικαιώματος προκύπτει από τη διαίρεση του συνολικού ποσού της ενιαίας ενίσχυσης δια του αριθμού των δικαιωμάτων κάθε δικαιούχου. Η μοναδιαία αξία των δικαιωμάτων μεταξύ των παραγωγών διαφέρει.

Αντίθετα, στην περίπτωση του **Περιφερειακού μοντέλου**, η μοναδιαία αξία των δικαιωμάτων όλων των παραγωγών μιας περιφέρειας είναι η ίδια. Προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου των ενισχύσεων που καταβλήθηκαν σε μια περιφέρεια, με τα εκτάρια που συνολικά δηλώθηκαν στην περιφέρεια αυτή κατά την περίοδο αναφοράς. Στη συνέχεια, για να υπολογιστεί η ενιαία αποδεδειγμένη ενίσχυση κάθε δικαιούχου, πολλαπλασιάζουμε τη μοναδιαία αξία των δικαιωμάτων της περιφέρειας επί τον αριθμό των δικαιωμάτων κάθε δικαιούχου.

Εάν εφαρμοστεί το Περιφερειακό σύστημα στη χώρα μας έναντι του εφαρμοζόμενου Ιστορικού, οι παραγωγοί θα παραμείνουν με τον ίδιο αριθμό δικαιωμάτων (ίσο με τον αριθμό των εκταρίων της περιόδου αναφοράς 2000, 2001, 2002).

Θα έχουν όμως και την ίδια μοναδιαία αξία δικαιωμάτων σε €/εκτάριο στην περιφέρειά τους.

Παρουσιάστηκε στις 1-7-2011 στο Ευρωκοινοβούλιο από τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Μπαρόζο, η Πρόταση της Κομισιόν για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) για το διάστημα 2014-2020. Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής στην Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ) θα κατανεμηθεί το **36,2% του ΠΔΠ**, συνολικού ύψους 1,025 τρις ευρώ, έναντι του 41,5% για το 2013 στο τρέχον ΠΔΠ, συνολικού ύψους 0,925 τρις.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΓΠ 2014-2020

- 281,8 δισ. ευρώ για τις άμεσες ενισχύσεις και τους μηχανισμούς αγοράς του Πυλώνα I και

- 89,9 δισ. ευρώ για την αγροτική ανάπτυξη (Πυλώνας II).

Μία επιπρόσθετη χρηματοδότηση, ύψους 15,2 δις ευρώ θα διατεθεί μέσω άλλων γραμμών του Προϋπολογισμού.

Προτάσεις της Επιτροπής για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) 2014 – 2020 της Ε.Ε.-27 (δισεκ. ευρώ σε σταθερές τιμές 2011)

	3	201	4	201	15	20	6	201	7	201	18	20	9	201	0	202	2014-2020
1^{ος} Πυλ. ΚΑΠ		43,51		42,24 ₂		41,6		41,02		40,42 ₁		39,6		38,83		38,06	281,82
2^{ος} Πυλ. ΚΑΠ		13,89		13,61 ₅		13,3		13,08		12,83 ₈		12,5		12,33		12,09	89,89
Συνολική δαπάνη ΚΑΠ		57,40		55,86 ₇		54,9		54,11		53,25 ₉		52,1		51,16		50,15	371,72
Σύνολο πιστώσεων (ΠΔΠ)	5	145,6	5	142,5 ₀₀		144, ₈		145,0 ₆		146,3 ₃₄		147, ₂		148,9 ₁		150,7 ₀₀	1.025,
Ποσοστό Δαπάνης ΚΑΠ (%)		39,41		39,19 ₈		38,1		37,30		36,38 ₃		35,4		34,36		33,28	36,26

Ο προσανατολισμός της Ελληνικής Γεωργίας Μεταξύ των τομέων που μπορεί να στηριχθεί το μέλλον της Ελληνικής ανάπτυξης είναι και η Γεωργία. Προκειμένου η Ελληνική γεωργία να αντεπεξέλθει επιτυχώς τις σημερινές προκλήσεις, πρέπει να ξεπεράσει τις αγκυλώσεις και την εσωστρέφεια του παρελθόντος, και να μπει σε μια νέα περίοδο, προσανατολισμένη προς την αιεφόρο ανάπτυξη, μέσω της **καινοτομίας**, της αύξησης **της παραγωγικότητας** και **της ανταγωνιστικότητας**, σεβόμενη παράλληλα το **περιβάλλον**.

Σε ένα κόσμο όπου οι διατροφικές ανάγκες διαρκώς αυξάνονται ενώ ταυτόχρονα οι φυσικοί πόροι είναι πεπερασμένοι, **η αιεφόρος γεωργία** αποτελεί τη μόνη βιώσιμη πρόταση για το μέλλον, προκειμένου να υπάρχει επάρκεια στη παραγωγή ποιοτικών προϊόντων και εξασφάλιση του αγροτικού εισοδήματος. Η καινοτομία, υπό τη μορφή νέων τεχνολογιών, τεχνικών και σύγχρονων μεθόδων παραγωγής μπορεί να συνεισφέρει ση-

μαντικά στην αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής γεωργίας, καθώς και στην αύξηση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και του αγροτικού εισοδήματος. Η γεωργία είναι ένας τομέας όπου η «**Πράσινη Ανάπτυξη**» μπορεί να προσφέρει σημαντικά οφέλη, πράγμα που φαίνεται να λαμβάνεται σημαντικά υπόψη στη διαμόρφωση της νέας ΚΑΠ με ενισχύσεις για προγράμματα προστασίας του περιβάλλοντος και εξοικονόμησης ενέργειας. Η καινοτομία αποτελεί προϋπόθεση για προστιθέμενη αξία και τον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής διαδικασίας.

Οι προκλήσεις και οι στόχοι

Τέσσερις προκλήσεις καλείται να αντιμετωπίσει η Γεωργία στο μέλλον:

- την οικονομική κρίση,
- την κλιματική αλλαγή,
- την αυξανόμενη αστάθεια των τιμών και
- την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών με αύξηση της γεωργικής παραγωγής.

Αντίστοιχα, και η **ΚΑΠ μετά το 2013 έχει να ανταποκριθεί σε τέσσερις στόχους:**

- διατροφική ασφάλεια,
- περιβαλλοντική ασφάλεια,
- κοινωνική ασφάλεια και
- αναζωογόνηση της υπαίθρου.

Διέξοδος για τον αγροτικό τομέα συνιστά η «πράσινη ανάπτυξη», η παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, με ταυτότητα, που θ' αποτελέσει διαβατήριο για την προώθησή τους στο εξωτερικό και ο έλεγχος της αγοράς, για την αντιμετώπιση των στρεβλώσεων.

Στόχος πρέπει να είναι η εφαρμογή συστημάτων υψηλής προστιθέμενης αξίας και για να επιτευχθεί αυτό είναι απαραίτητη η συλλογική εργασία μέσα από Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ) και Συνεταιρισμούς (Συλλογικά Σχήματα). Όσον αφορά τις υποχρεώσεις της Πολιτείας, αυτές συνίστανται ιδίως στη διαμόρφωση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού και στη βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων μέσα π.χ. από Σχέδια Βελτίωσης.